

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reklámok a kiadóhivatalhoz
(Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő: **KOVÁCS KÁROLY.**

Kiadó-laptulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábolos politika egyezsori hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitsora 25 kr.

A kupsinczi iskola kezdetétől mostanig.

Ha dicsérelg tudunk megemlékezni egy olyan ember-életéről, aki azt habár szűk körben is embertársai jólétének előmozdítására szenteli, mennyivel méltóbban tesszük ezt egy iskolával, a mely tágas körre kilátó működésével száraz és ezrek boldogulhatásának feltételét állapítja meg, mennyivel inkább kell ezt tennünk a halmosi (kupsinczi) iskolával, a mely alakulásától kezdve egész a jelenkorig egyike volt nálunk a közmivelődés, a népnevelés leghivatottabb zászlóvivőinek.

Ezen nemcsak a járásban, hanem a vármegyében jó nevű iskolának csak a legutóbb történt állandósítása, felavatása alkalmából nem lesz érdektelen a tanügy barátai előtt, ha ismertté tesszük azokat a tényezőket, melyek annak 11 évi életébe befolytak, nem minden tanulmányunkálli, ha közülük azon emlékiratot, melyet a tanítói kör derék elnöke Völgyi Ferencz az alábbiakban összeállított:

Ugy 1875—6. körül történt, hogy nagyságos Lébertiny Gusztáv jelenleg nyitrai megyei kir. tanfelügyelő, mint akkori segéd-tanfelügyelő vidékünkben megjelenván, felszólította Agustich Lajos volt szolgabíró urat, hogy egy állami iskola felállítására érdemben tegyen intézkedéseket.

Nevezett szolgabíró Skerlák József körjegyző urat bizta meg ez ügyben, oly utasítással, hogy Kupsincz, valamint közel fekvő Borhida és Vescicza községek lakósaival ez érdemben tegye magát érintkezésbe.

Körjegyző ur ezen ügyet melegen felkarolva, a három község előjáróit arra bírta, hogy egy a helyszínen felvett jegyzőkönyvvel megkérték a magas kormányt, miszerint e három község számára egy népiskolát felállítani kegyeskedjék.

Ezen kérelem folytán — az illetékes helyek támogatásával — felállította a magas kormány a jelenlegi Kupsincz-Vescicza és Borhida állami elemi neptanodát, és ebbe 1877. augusztus hóban Takács R. István, tornyi községi iskola tanítóját nevezte ki. A kinevezett tanító állását 1877. évi szeptember 5-én foglalta el; de hogy mily helyzetben talált akkor Kupsinczot, megmondja a magy. kir. tanfelügyelőséghez írt első jelentése. — Jelentésében ezeket mondja: „Az iskola és a tanítói laknak szánt épület, igaz ugyan, hogy egy Huszár nevezetű gazdát volt s hogy ő adta azt berbe a kinstárnak — (ez időben azonban egy Pollák nevű bellatinzi kereskedő), azonban jelenleg valami Fürst nevű kocsmáros bírja, kinek a szerződés ér-

Küpsinszka soula od zacsetka do szega mao.

Csi sze zahvalno známo szpomenuoti z-ednoga csloveka zsitka, ki ono bár v-málor rédi prouti cslovesanszta dobrotvinoszti naprejpomágnye poszveti, kelkoj znameniteje csinimo tou z-edna soulov, stera prásztnoszt, vidouesov delavnosztjov sztofini i jezerim blajszsenszta gordányá potrdi, z-kelkim bole moremo tou csinoti z-Ialmosa (kúpsinczk) soulov, stera je od zacsetka do szega mao primasz edna bila rázumnoszti i vcsenyá gledoucs náj bole pozván tim zásttave-noszcšim.

One soule nej szamo vu etom járási, nego vu czejom vármegyövi, dobro imé szo vu tom szlednyim vrcmenji, gda szo je za soulo potrdili i poszvétili z-onoga hupa mede nepricisno, esi pred vcsenyá priatele znáne posztávimo one csinujna, stera szo v-ti dolí pretescseni 11 letaj vu bivoszti notripolozcsne, ne osztáne brez vcsenoszti, esi naprej dāmo szpoumenka on piszk, stera ga je vcsitelov predscednik Völgyi Ferencz vkúpsiszta vo i prednász dao vu etom rédi.

Tak okoli 1875—1876. leta sze je zgoudilo, ka vizsiko postúvani Libertini Gusztáv vezdaj v-Nyitrávármegyövi tanfelügyelő, kak vu onom vrcmenji nas tanfelügyelő kak pomocsnik szo primasz hodili, gor szo pozvali tada hodoucsaga g. Agustich Lajos szolgabíróva, naj niki réd doprneszejo, ka sze edna orszácska soula gorposztávi imenúvani szolgabíróv szo na Skerlák József notáriusa zavipáli tou delo, z-táksem gordányem, ka naj z-kúpsinszkimi, boreszkimi i vcsicskimi mesztancsari v-tom dugoványi naj gucsijo. Té g. notárius szo to delo vrcelo na szrdczé vzeli, oni tre vcsenzic vcsenzic naprej-hodése szo na tou nadignoli, ka tam nameszti szo jegyzókóvny gor vzeli i z-onim szo proszili orszácsko ravnitelszto, naj sze trejm vesziczam tam edna soula gorposztávi.

Ta proszyna sze je vu pripravnom meszti od drági túdi naprej pomájala, gori je posztavilo soulo to orszácsko ravnitelszto, v-Kúpsinczi za one, boreszke i vcsicske deczé volo, i te je vcsitelá 1877. leta mejszcsa ménsyeka goszpon Takács Stevana imenúvani. Té imenúvani vcsitel szo szvoje meszto 1877. mejszcsa méháoscscka preek vzeli; ali vu káksem rédi szo najšli teda Kúpsincze, — tou povoj te prvi liszt nyihov, steroza szo tanfelügyelőségi gor piszali. V-tom piszmi tou pravjio: „Za soulo i za vcsitelá gor vzéti hrami szo isztina ednoga po iméni Huszárovi bilí, on je one orszácsi z-árenda dao (vu onom vrcmenji je gvšven Pollák z-Bóltinecz szrsez meo) ali zdaj niki Fürst keresmárje drzi, ki pouleg kontraktusa do

TÁRCZA.

Kurucz Péter az Istenkáromló.

Igaz történet. Írta: P. Szathmáry Károly.

(Folytatás.)

III.

A nyalka huszár hát lett invalidussá,
A hadnagyság helyett krajczáros koldussá.
S mindeze a kárvallást minek köszönhetette;
Hogy a moeskos száját sohsem túrtöztette?
Elveszté jegyesét, becűletét, rangját;
Már csak a kocsmákon hallani a hangját;
Még onnan is igen gyakran kivették,
Ha tragár beszédét meg-meg igenlettek,
Csak ha nagyon korhely társaság volt együtt,
Ha pohár egyre járt, míg fejökben meggyűlt;
Akkor volt keletje csak Kurucz Péternek,
Hol obsitos módon hazudhat, beszélhet;
Hol jobbra, hol balra hányja el a sulykot;
Akkorákat füllen, hogy a fele is sok;
S a sok hazugságot még azzal tetézi,
Hogy bizonyosságul Isten is idézi,
— Azt az igaz Istent, kit oly gyakran sért meg.
Mint jámbor tanítót, pajkos apró gyermek.
Volt a ki nagyolta, a mit Péter mondott,
Volt, ki intogette, a midőn káromlott;
De Péter nem hajtott soha okos szóra,
A míg végre lejárt számára az óra.
Egy napon együtt volt újra a dárídó,
Méri is a karczost nekik lezíg zsidó;
Kurucz Péter viszi a vezérszói köztük,
No mert hiszen ő ment legtoebben körszűl.

TÁRCZA.

Kurucz Peter bogáblaznik.

(Nadaliványe)

Isztinszka zgdoba, — piszana po P. SZATHMÁRY KÁROLYI.

III.

Z-lejpoga huszára invalidus posztao,
Meszto lejtinanda, esonklav kondis sze zvao.
Vszé té kvár pa komi je mo zahváliti?
Ka je rúzni jezik nej znao zavizditi.
Zgúbo zarocniszto, postenyé eszét túdi,
Zso szamo po kremáj rejes nyegro eszti;
Escse i odnet szo ga cseszto vó vrgli,
Za ruzsne guesce ga posteni zavrgli;
Szamo esi kásko lump drústva bila vkúpe,
Ki szo z-szlednyim végli pod sztolom na kúpe;
Cslovik bio na petáj Kurucz Peter tanda,
Lagati gucsati, gde znao brez presztanka;
Na dejzui, na lejvi sztrán ta-tá vrzse súk
Pou nyemi neverjeo, telko guesi, znájuk;
I vnoje lazsije escse z-onim z-vázsa,
Da na szvidoesziszto Bogá naprej znása,
Steroga Bogá ou telkokrát razsali,
Liki vcsitelá lagoji solári.
Ka Peter pravo, bio ki za velko drzso,
Bio, ki ga pokárao, daje mrszko blázno:
Ali Peter nej dao na vuogsi lejpi gues
Dokecs je nej sztekla vóra nyemi pojdoes.
Eden dén szo páli, vkúpe bilí pívezi,
Méri nyim kiszilo túdi zsidov lezíg,
Kurucz Peter meszú prajnyo rejes med nyimi,
Vej je naj vcsé prabo, znate, ou med vszejmi.

telmében Szent-Mihályj van joga azon épíltetben lakni és bort mérni. Csak Lutter Pál fővadász mentett meg attól, hogy butoraim a megérdemelt esőnek ki ne legyenek téve s én jóvéremmel fedél alá juthattam; mert az ő kérésére Vogrinces János derék kúpszinca gazda egyik szobáját átadta használatra stb. — E helyen lakott a tanító, míg a bérlakás a célnak megfelelőleg át nem lett alakítva.

(Folyt. köv.)

Helyi és vidéki hírek.

— **Hátralékos t. olvasóinkat igen kérjük lejárta járandóságunk mielőbbi beküldésére, mert aldozatlan járó vállalatunkat csak így tudjuk fentartani.**

A „Muraszombat és vidéke“ kiadóhivatala.

— A megyei közigazgatási bizottságunk a helyi miniszteriumhoz felterjesztett féléves jelentésben járásunkra vonatkozólag többek között, a következők említetnek: Leginkább a körorvosok hiánya az oka, hogy a himnlóttas sok helyen, különösen a muraszombati járásban is, a kitűzött időhatáron túl, vagyis július végeig húzódik. . . . A községi halottkémii intézmény legteljesebben van bővelve a felső-őri járásban (hatvan községben van hatvan halottkémii, ezek közül 8 orvostudor, 1 sebész) és leggyanúsabban a muraszombati járásban (114 községben 24 halottkémii). Általában véve ha a muraszombati és a szentgotthárdi járásban a községi lakók szétkötésig eltekintünk, majdnem minden községnek van saját halottkémii. . . . A temetők jó karban tartottak. Helyi viszonyoknál fogva ugyan nem bír minden község külön temetővel, különösen a muraszombati járásban, de még ott is minden létező temető el van látva hulla házakkal; két év óta ezenkívül nagy haladás történt az új temetők felállításában, amennyiben egyes községek maguk állítottak temetőt, más részről pedig nagyobb község-csoportok, melyek egy plébániához tartoznak, közös temetőt tartottak, kisebb csoportokra osztottak temető beszerzésére, úgy hogy rendes körülmények között a temetkezéskül az egészséges halatny nem szenved, míg járványoknál, a helység határában a kellő óvintézkedések megtétele mellett történik a temetkezés. . . . A 7 évnél fiatalabb gyermekek gyógykezelésének elmulasztása kétszázhat esetben jelentetett be a hatóságoknak, de birságolás csak ritkán történt, mert az orvosok, különösen a körorvosok hiánya és a nagy távolság legtöbbször esetében mentő okot képeztek, mert lehetetlen, hogy a muraszombati és vasvári járásokban 1 orvos és 1 sebész, minthogy több nem létezik az egész járásban, az összes betegeknek gyógykezelésének. . . . (Ilyen jelentés után talán majd végre megis csak észreveszi a miniszter, hogy járásunkban legalább két körorvosi állomás rendszeresítésére égető szükség van.

(Szék.)

— **A római pápa ő szentségének** folyó évé december 31-én megtartandó jubileum ünnepe, tisztelgetélj az egész világon s így Vasvármegyében is aláírások és ajándékpénz gyűjtöttek. Vasvármegyében beérkezett a püspökhöz 60 ezer ötszáz öpen hódolati aláírás, és ajándékpénzben összesített hater 64 ft 85 kr. háromszáz frank aranyban, 16 db ezüst. arany, 9 db tallér, 7 db rég; huszas és 1 db frank. Még e hó végén az esztergomi érsek vezetés alatt nagy társaság fog Rómába indulni a szent atya tisztelgetele, ennek a társaságnak mint értesítünk Rátkovich Vendel-szentgyörgyi esperes is tagja lesz.

— **Sziszeki Márk** bellatinézi plébános benyújtotta lemondását és nyugalomba vonul. Ugy haljunk, hogy helyette plébánost a muraszombati-aknak egy volt kedves és igen szeretett kaplány Dr. Ivanóczy Ferenc jelenleg szombathelyi theologiai tanár nevezett ki. — Adja Isten!

— **A megyei főorvos Dr. Berzensy Jenő** lemondott ezen állomásától s helyette főispán ő meitiszga Dr. Mezdrazsky szombathelyi gyakorlati orvost nevezte ki. — Őszintén van okunk sajnálni e főorvos ur visszavonulását, mert benne az épen most felszínre levő muraszombati kórházügy egy lelkes jobaráját veszítette.

— **Szörnyű gyilkosság történt Zala-Egerszegben**, melyről a „Keszthely“ című hetilap következőleg ír: A gyilkosság annál nagyobb feltűnést keltett, mert gyanítotlag egy úr ember követte el a bűntettet. — A gyilkosság áldozata Krób Gyula megyei főúr, néhai Krób Pál volt zalamegyey tanfelügyelő fia, s a tettes, amint a nyomokok alapján következtethető, Hary Gusztáv kir. törvényszék segédlekkönyvezető, — aki folyó hó 8-án délután Vízudvay Lure vizszalabro nőtökésére a hivatalban lőn letartóztatva és fogházba kísérlet; miután sziszeki, a gyilkosság következőleg történt: Krób Gyula több barátjával Hazas koresmájában időgált, minden Hary, aki már több koresmában kereste Króbot, megerkezett és közéjük ül. — Hary már régóta gyűlölte Króbot, s ez alkalommal is a felszolgáló pincérnő miatt szóváltta elgyedget Króbal s többek között azt mondta neki „megállj! nem fogsz te holnap már hivatalba menni. Egy kis idő múlva Krób felkelt s eltávozott, Hary rögtön utána ment, s többé egyik sem tért vissza. Alig tíz percz múlva városi rendőrök jöttek a koresmába, ezek látták egy emberi alakot a pincze ajtajánál fekvődni, s azt hiték, hogy megitta-nit, utóbb

Épen arról beszélt, mi lett von belőle.
Ha a kollégája kitért von előle:
Talán obester, vagy talán generalis,
Meggzólítaná most már maga a király is.
Hát a kisasszonyok hogy kacsingáltak rá:
Csak egy szaván múlt, hogy nem lett földesúrrá.
Bortól fölhevülve, az átkot úgy szóarta.
Hogy végre e csürhe-nép is megoktatta.
— Ne átkozdaj Péter! — kiált a vén Sárkány,
Kinek egész telke járt már le a torkán —
Künn nehéz idő van, megokalkajj ott fenn;
S ide talál süjtini az az öreg Isten!
— Süjtson hát! — kiáltja Péter nagy haraggal —
S balkezét kitarítja, menykött fogni azzal —
Ugy is elvette már, mit tőlem vehettél;
Csak úgy hurezolom már ezt a rongy életet,
Hallod Isten, süjts le ide, e tenyérré! . . .
Megdöbbenve hagyta ott a koresma nép . . .
S ime, nagy fenyeség tölti el a házat,
Iszonyú robbanás, szentesítő káprázat! . . .
A villám lesújtott ép Péter elébe,
Kinek halványná lett előbb vörös képe;
Sóhálványként állt ott, összegémberedve;
Egyszerre vörösön lógott ki a nyelve;
Aztán térdre esett, imádkozott volna,
De nyelve nem váltott egyetlen egy szóra:
Csak hebegett szörnyen, összeszorult ökle,
Lecsalott, elájult s megnémult örökre!

Vége.

Mihalovoga má jus notri vu hrámi pbevati i vino tcsiti. — Szamo Lutter Pál oberjäger szo mené mentüvái od toga, ka je moje po-hishto od vnogoga desdza nej nanikoj prislo i ka szem jasz szvojev szestroz pod sztreho prisao; az na nyihovo prosnyo Vogrinces János kúpszinski posteni gazda szo meni edno hizso za nűczanye prek dái i t. n. Tam sze je drzšao te vucitel, dokces je te gor vzéti hram nej prázen grátáo i v-drúgi sors nej posztavo.

(Nad pride.)

Domácsi i zvűnszki glasi.

— **Nazajboduce p. cstenjave z-lejpmi proszimo, ka naprejplacšulo zdajese k-nam naj notri poslejo, ar szamo z-aldove gorzaderzsano naso novino li tak moremo dale podgusati.**

A „Muraszombat és vidéke“ kiadóhivatala.

— **Vasvármegyőva** ravnitelstva bizottság je na pou leta svojje jelentés k-miniszterium gorpozla, vu tom jelentés od nász tou notri stzoi: Naj véski zrok je toga, ka sze ozpiszice tak keszno do juliusa szleidyega najveskrát v-szoboeskom járási czipjo, ka nejga körorvosov. . . . Ti véski halottkémov meszto je najbole vu Felő-Eőr járási dopuneno, (gde szeszideset vesznezaj szeszdeszet halottkémov, 8 doktorov i eden vracs jeszte.) naj bole faljo szoboeskom járási, (gde 114 v-szencizaj 24 halottkémov jeszte szamo.) Poprek esi szoboesko i monesterszko birovio pouleg hizs razlűcsesnoszti v-racsuni nejnamo, ove vesznezice vszaka ma szvoja halottkémia. Czintori szo vu dobrom sztalisi drzsani. Pouleg nemogonoszti, nejma vszaka veszje szvoj czintor, najbol v-szoboeskom járási, ali vszaki czintor má mrt-vezo kamro; od dvój lejt ma sze veliko naprejdejnye godilo, pri novui czintorov gorpozlatvany, na keliko szo te edne vesznezice szamí szvoj czintor gorpozlatvile v-drűge sztrani pa, ka je edna czelja fara eden czintor meja, zdaj szo sze razlűceni i novue poszobne czintore szpravili tak ka za volo mrt-vezoj pokapanja — to zdravitelstvo kvara ne trpi, — i esi bi zgrablivi betegove vždardaj, hatarje szo mentüvái pri pokopaliesi. . . . Stera dezca je esese nej 7 lejt sztrai, taksi je 236 prigod bilon, ka szo vracsitela nej nűczaj, i tou je pri vissony oblaszti notri povejdano ali sziz glaszeno i zatoga valo je birsagivanye na rizej naprej prislo, ar sze je vszaki sztem vöndpovedavoo, ka doktora nejga, ali esi jeszte, prevces je dalecs, i nemogoeszje je, ka bi v-szoboeskom i vasvárszkom járási I doktor i eden vracs, gda je vees nejga v-czejloj biroviyi vsze betezsnike mogoo vracsiti. . . . (Po etaksem jelentés lekho te miniszter na pamet vzeme, ka vu nasoj biroviu to najmenye dva körorvosa gorpozlatviti trbej.

(Brodniki.)

— **Za szvezitvoga romszkoga pápa** eto leto december megjseeza 31-ga dneva obderzsani problemu za pozdravljeno na czeljon szzejti tak Vasvármegyővi földi podp szke mo s nake davajo. Vasvármegyővi je pűspöki notri prislo 60 jzro 350 podpiszka, — v-szenci je pa 6064 ramski 85 kr. 300 franka v-zlati, 16 ezasz, zlatu, 9 talerov, 7 dvajceski, 1 frank. Esese v-tou mejszcezi pod esztergomszkom ersekön szpelavanyi de vnogoo listvata v-Roma város slo szvedtomi ocsi na nyuvo pozdravljeno, kak esűjemo med tejni do Rátkovich Vendel gyűrgyaszki sinoyur tüdi.

— **Sziszeki Márk** bñltsziki plébános szo od szvoje szlűjszbe doj-zavahálj ino v-penzio odidoje. Kak esűjemo ka na tou meszto v-Szoboti badeesi eden lűbleni ino prevces radoszen kaplan dr. Ivanóczy Ferenc zadj szombathelyski thel, vesziteo hodoje v-meniivani. Bong naj dá!

— **Vármegyőzski** prvejsi vracsiteni dr. Berzensy Jenő szo od szvoje szlűjszbe doj zavahálj, na tou mesztp szo moliszvian főispán dr. Mezdrazsky szombathelyski vracsitela vo imeniivani. Zsalűjemo ka na goszpon doktorovon nazajdejnyen, da v-nyin kakti szoboeskomii spitali eden dober glasznik je zűbleni.

— **Szűrasno mourszivo** sze zgoudilo Zala-Egerszegi, od steroga „Keszthely“ novine etak pisajo: Mourszivo je med tom vűske znejanje napravilo, da je poletk menesozti tou grehoto eden goszpecki eslovik napravoo. Krób Gyula vármegyőzski szlűjszbenk, pokojogga Krób Pál soulszokoga inspektorá szin je morjenti bito, nűczesozti je v-tou delu na Hary Gusztáv kr. grűntne kuge szpelavnjka bijla, steri je zed v jszcz 8-moga od Vízudvay Lure birova sztrani v-kancelajzi doj vdrzsam ino notri v-telniczo vez-zesni, kak gueszjo mourszivo sze tak zgoudilo; Krób Gyula je vzeesmi pajdastvi pri Hazas osterrji sze gor obderzoo, da Hary, steri je vees osterrjai Króba vszako, tá prisao ino sze med nyh szon. Hary sze je sze dugo szerdo na Króba, mo té latr szta sze tüdi poulek kenezcezo szvadila, ino nyami Hary tou pravo „csakaj, ne bodes ti vűtro v-kancelajlo szo!“ — Za mali czajt Krób gorzstane ino odide, Hary veszasi zanyin, ino vees nancs eden nej nazaj prisao. Komaj za deszet minute szo sze varaski pandurje notri v-oszterjo prisli, mo tej szo vidti ednoga eslovcka pri pevniczi lezati, ino szo tou miszli, ka je pijen, szledi szo pa v-pamet zedj, ka nyemi gut prejz rejzani ino kerv teese. Morjenton szo Króba gorzszonali. Pri gorzejnanyi

Ravno ono gueso, ka bi bilou znyega,
Csi bi sze kollega nej potekno v-nyega;
L-čko obester, al' leiko general,
Gueso bi zsnym zdaj sze esese leiko kral i
Fraile szo pa bilé, zalűblene v-nyega,
Zemelszki goszpodar poszto szkoron znyega,
Szűrasno vré od vűna preklűszto li lejva,
Prevnozni tou szlednyim esese lűszto z-lejva.
Ne preklujaj Peter! — kriessz nájsi Pozoj,
Koga gut je vszigidr v-kresmi nájsi poszjoj,
Vűnej zmetano vrejmen, zvnovzso tam gor' odnok,
Pa eszi vesznói nájde le sztrai Bong!
Naj veseszni! esemerem pri z-lejvov roukov,
Peter prouti nebi gron lovit z-onov,
Vej mi je zse tak vzeo, ka je vzéti mogoj;
Szamo li tak vűc-ím te zitek kak czoto,
Csűjes ti Bong, veseszni eszi na dlan meni! . . .
Vszí szo ga povrgli vu kresmi ameni. . . .
Ovo velka szvetloszt napunila hizse,
Presztršno trejcszi, pogléd kmeiza vlűszo!
Grón je doli veseszno, pred Petra li ravno
Koga erdesit obraz blejdi posztao,
Kak szlűni kamen tam stzoi odroveni,
Jezik nyemi pa vszi, po esobaj doj veni;
Na koulina szpadno volna, molo bi rad,
Ali jezik nyemi klepsce kak kolvrat;
Szamo brbra szűrasno, peszűczoz szűszkavűle,
Oblejdi, zamukne, obnejni na veke. Konecz.

azonban észrevették, hogy gégeji át van metszve, s abból a vér patakzik. — A meggyilkoltban Króbot ismerték fel. A boncolásból kiderült, hogy a szurás alattomban történt és a jobb vállpercenél hatolt a tüdőbe, s vagy késsel vagy styclettel ejtetett. — Hárny kívül még elfogták a pinézért is, ugyiszi a püccerót, ki mint az összeszólalkozás Hary és Krób között történt.

— **Gazdasági egyesület.** Értesítem a gazdasági egyesület azon tisztelt tagjait, kik tagsági díjaikkal hátralekban vannak, hogy az egyleti penzár Arvai Bernát (Ascher) újon választott pénztárnoknak folyó hó 9-én átadották s felkérem a hátralekásokat, hogy tagsági díjaikat befizetni iparkodjanak, miután legelőzőbb azoknak per uton behajtása iránt fog intézkedés történi. Különösen felkérem az egyesület levelező tagjait, hogy jelen közleményem tartalmát a körükben levő egyesületi tagokkal közöljék s őket a fizetésre buzdítsák. Mura-zombát, 1887. november 10-én.

Kovács Károly, egy. titkár.
— **Beküldetett.** Mura-zombát község képviselő-testületének f. évi szeptember hó 9-én tartott ülésében hozott és utcazánk elnevezését célzó fűvés határozat, — nemkülönbön derek városbírák gyors intézkedése folytán az ige testő lón s nemesak papíron, de az utcazárkónak is olvashatók azok nevei. — De még több, ha jól értesülünk, még az egyes házak is egész nagyraosarosan folyó számokkal fogtak ellátatni. Cézis-rú intézmény lesz ez, hanem aki a számokat megrendeli, igyekezzék, hogy azok olvashatóbbak legyenek, mint a fejtjelzett táblák, amennyiben azokat a szemlélő kisasszonyok és a betűnké imdantal, apró és vékony volta miatt ha megtalálja is, csak nagyító üveg segítségével képes annak értelmét kiszábilálni. — Hogy a másuti ilyenek már látott és nálunk gyakran megtörtént idegen ilyen gyártmányú láttára mit képez városunk, — annak iparszúról, azt mi nem tudhatjuk, saját meggyőződésünk azonban, hogy: ha a város már utca-táblákat készített, legyenek azok a czelnak megfelelő alakúak, és inkább díszre mintsem szegényre szolgáljanak a helységnek. — (Igazat kell adnunk a felszólalónak, mert azok a táblák csakugyan el vannak hibázva; a ki azokat csinálta, annak ugyan kevés fogalma van arról, hogyan kell ilyen tábláknak készítenők. — Szerk.)

— **Hymen.** Ref Zsigmond kir. járásbírósi hivatalnok jegyet váltott Baumgárten Mariska kisasszonnyal Papárol.
— **A helynevek** magyarosítása czéljából annak idején megindított mozgalomunk csakhamar követőre talált a szomszéd csakortnyai járásban is: ezek is feltérszést intéztek annak idején a magyar királyi minisztertanhoz, s azok részére is a lefolyt héten jelent meg az engedély, mely szerint a járas területén levő idegen hangzású helyneveket magyaros hangzásukkal cserélhetik fel.

— **Tolvajvilág.** Bírözéken (Szodszineczon) ismeretlen tettesek e hó 15-16 közötti éjjelen Koczián József kamrájába hatolva, onnét zsirt, húst, selyemkendőket és némi penzát vittek el. — Nov. 8-án pedig Lejko István újmenekülése és boronajav állottak odább. Nov. 9-én Dsuban Janosnál alig esti 7 óra után bekötöztek az ajtót és gabonát szándékoztak lopni. Kevesbe mult, hogy a szolgát és szolgálot köcsi-rudall agyon nem ütötték. A tolvajok hatan voltak és pedig szekérel, kik a sírú lödözésre megfutamodtak. Ugyanazon éjjel több helyen kísérletet tettek, de mivel az egész falu felzavarva volt, a szerencse nem kedvezett nekik. — Nov. 14-én éjjelen ismét két ízben tettek kísérletet ugyanezek Dsubinál. A szolga kezéből kiütötték a lámpást, mely össze is tört. Ugy monlják, hogy az egyik tolvaj nagy, erős és még fiatal ember, de ismeretlen. Végre kénytelen volt hárón fegyveres ember a székerzsinben hálni. Nov. 9. óta minden éjjel erős őrzéret van. — Két utonál e hó 10-én éjjel Végelyhórl (Krajnárol) Köhidára (Gederoczra) haza ballagó Vukán Janost, a bíró fiát, mir ottlón a kertben utólérte s több pénzt és órat követelték. D. a legény nem adta oda, hanem átérte hol az egyiket, két a másikat földhöz vágta, sőt késével egyiket meg is sebesítette. Végre teljesen öszeronytot ruhával alig menekülte. — Vaskalon (Vaneesan) folyó hó 16-ára virradóra három pinézért törtek fel Berke Mihály, Horváth Pál és Kolossa N. szőlőtulajdonosokét illetőleg azok szellerjéret. Közben disznóhúst és baromifalat tolvajoltak s azokat Horváth Pál prés-habában megsütötték. — November 12-én Bankó Ivan faludi (Vesiczina) lakos kamrájának ajtaját törtek fel s elvitték onnan 4 uérlő buzát (1 1/2 mérlő kölest, 1 1/2 mérlő rozost, 1 1/2 mérlő hajdinát 39 kilo zsirt, 6 drb zsakot s mintegy fél mázsa lisztet. — Folyó hó 17-én virradóra Rítalkalon (Rátokozon) Pinter Sindor koresmáros kamrájának oldalát ásták ki, mielőtt azonban a boltba behatolhattak volna, elriasztatták. A eredményt a legnagyobb ügybuzgalma mellett sem képes nyomonzásaiban eredményt előmutatni, mert összesen 7-8 ember 114 községben nem lehet mindig jelen. — A tőkerezsúri csendőrs hiányát még a tél folyamán keservesen fogja az egész járás megérezni.

— **Az uriszéki** (pananózi) koresmában folyó hó 2-án este nagy verekedés volt, amelyben Hary S. domonkosfai lakos veszélesen megsértetett; állítólag a verekedés közben pénze is elvetetett; a csendőrs a tetteseket Kardos József, Kardos István, Cserni Matyás, Cserni Ádám, Caiffér Pál, Groza Ádám és Kírónya József kökényesi (kükési) lakosok személyében elfogta és a bíróság elé állította.

— **Lukács István** korongi születésű hosszabb idő óta bécsi lakó folyamodványát benyújtotta az iránt, hogy a magyar állam kötelékéből elbocsájtassák.

— **Folyó évi Advent** 1-ő vasárnapjára délelőtt 9 órakor a puczeinei sz. egyházban isteni tisztelet fog tartatni, a miről is az érdekeltek hívek czennel értesítettek.

— **A Köhid-bírószéki** (Gederocz-szodszinecz) állami iskolához beosztott lakosság azon része, a mely miniszteri tilalom daczára is gyermekét még mindig Regedében járatta iskolába, ugy látszik e tekintetbeni könköságuk határt nem ismer. Legutóbb ugyanis a szolgabírósg által azon szülők, kik — mint lapunkban pár hét előtt említettük, még mindig vannak 10-12-en — egyenkint 2 frban lettek megbüntetve, ez ellen mint értesülünk most egyenesen 5 Felsőgéhez a királyhoz fordultak, panaszolva, hogy a mura-zombati szolgabíró nem engedi meg nekik a német nyelv tanulását. Tudjátok meg haladálban emberek, hogy ő felsége a király azt kívánja tőletek első sorban, hogy tanjátok meg az édes magyar hazá nyelvét, s csak aztán más nemzetet a németet. Emlékezzetek vissza arra, hogy ő felsége alig pár hét előtt Nyitrán az előtte től nyelven zengedő kildőltségnek meg is mondata, hogy a haza joggal megvárja minden fiatal, miszerint először magyarul tudjon.

Nyiltér.*

BAUMGÁRTEN MARISKA
REF ZSIGMOND

Pápa.

jegyesek.

Kis-Czell.

(Mura-zombát.)

* Az e rovattalalatt köztetőkert az a vállal felelősséget a

Szerk.

szó vidli ka je szmizejanye med tühoma sze zgonidlo, ino na právon krajji je notri v-pljese so, ino ali znoson ali pa stibeton je dokonesano. Zvín Hárny so esese kelnera pa kelneréz tñdi doj zaderzsali, poulek sterimi je szváya med Hary ino Króbon sze zgodijla.

— **Versztva drűstvo.** Naznánye dam vsem onim, ki szo versztva drűstvi valon i notri z-placsivanyem szo zaosztanolu, gda szo czelji racsunu tomi: z-novecsis odebránomi kasseri Arvai Bernát (Ascheri) este mejszecz 9-ga dnéva provk dáni, oprozim j. je naj szvoj dug tam kak najprvle doli placsajo, ár, do naesi ti zaosztányi notri toszni, — najbolje oprozim drűstva listnik, ki do moje gorpozánye vszem blízányim, ki szo v drűstvo valon kak naj prvle naznánye dájo i nye opunioje na notri placstelsztvo. Mura-zombát, 1887. novembra desztogó dnéva.

Kovács Károly, s. k. drűstva titkár.
— **Notriposztány.** Szoboeski képviselő-testület e. l. szeptember 9-ga odbrázsanon gyűlejsi od viloze iména naprepirisenon jók potrebnon dokonesany, ino nasemi vrlomi rihtari hitrocsinejnyji mámo zalvatili, ka viliezan iména nej szamo na papéri, nego pri viliezan na külli tñdi leliko sze predeszt. Ali esese vees, esi dolo csűjemo, esese vszaka hisza tñdi — tak kak vu velkom váriasi — edno numero dofb. Pripravno szkonesanyje bode toje, ak steri nuuere dá redíti, szo naj posapsi, ka naj oni mále vődelani bodeje, kak te gorzabite táble, zató ka szo te táble tak bode, litera tak u-ceslamé. drouve ino ténke, tak ka esi jo szo zmetno nájde, litera szamo z-odslami vőszporna. — Ka on líczki, steri vu drűgom varasi tákse táble zse vido, na takse delo vidoues ka de szí miszlo od nasaga varasa ino mestrov, tou mi nevejimo, ka tou dñnok leliko vőpovezka, ka esi váras vilieze táble zse delati dá, naj tak dá napraviti, ka ono je za estenyé i lepoto valon naj pripravne bodejo, nej ka bi na szramoto bilé nasemi varasi. — (Istzina moremo datí notriposztalanu, ka szo one táble zaisztino pokjavene; sto je tiszte delajo, jako malo razmi odloga, kak sze mor-jo takse táble redíti. Brodn.)

— **Vu onom vremenji** gda szamo szí zacsnoiti zguesavati, ka vszeczineczan vögzska iména terboj datí, szamo litro naszednie dobili v-cakozkoz biróviji, ino szo tñdi k-miniszteriumi gor poszladi prosnyo, i nyim je tñdi premoniesi tyeden dána szloboscsina, ka tim tam bodouesi vszecziz iména tñdi z-zogerszkoni iméni gor odunioje.

— **Touvajszki szvejt.** V-Bírószéki (Szodszinecz) szo nepoznáni tájje októbra 15-16. dnéva vnoesi pri Koczián Józsefí tam okno v-kámro prisli i tam odned zabio, meszou, szvilne roubeze i nikaj piniez odneszli. — November 8. szo pa Lejko István novu plív i bráno odneszli. Novembra 9-toga szo pa pri Dsuban Janosi vszaszi po 7-moj vőri dveri zavézali, ka szo steli szilje kradnoti. Hálpéza i deko bi szkoro z-rídol bujli, esi zse nebi szreosno ogolna. Touvajor tak pravijo je 6 bilou z-koutani, ki na táksi sztrielanye leki dá bi bojna bila, szo pobegolno. Tiszto noues szo v-veesi mesztaj probali, ali dá je cezela vész gor zburkuna bila, je nyim nej szreosa szlűszila. — November 14. noues szo pá dvakrat pri Dsubani probali. Hálpéza szo lampas z-ronk vdárlit i sztrli. Te eden touvaj je praj velki moesen i esese mladi cslovek, ali nepoznáni. — Na zádnye szo trije mogli v-gűnni szpati i orozsje pri szebi meti. V-toj vész je vszako noues moesna vahta. — Dvó touvaj szta novembra 10. v-noesi z-Végheya (Krajne) v-Kóhid (Gederocevo) domou ideusega Vukán Janosa, rihtarovoga szinij zse doma v-ogradi dojsla i po nemski szta pinéze i vőro zavopredala naprej datí. Ali deesko je nej dá, nego kurazno je gde ednoga gde drűgoga otél lűsno, na steroza tñdi z-nozom orano, naszedinye z-z-raczeiszanim gvanon komaj vujvaso. — **Vaslaki** (Vaneesi) este mejszecz 16-ga dnéva vnoesi szo tri penyce gor vstegoliti, Berke Mihály, Horváth Pála ino Kolosovo, kaktri pri tanczaron, med ten szo szvinyszko meszou ino kókosai tñdi kradnoti, stero szo Horváth Pálovój presí szpeklí. Nov. 12. szo Veseszé Bankó Ivanovo kámro gor vtorgolno ino od tisztecz 4 kóbla psentice, 1 1/2 kóbla proszli, 1 1/2 kóbla hajdine, tészti kile masztij, 6 falata zsaokrov, ino po czenta mela. Zsándarje szo v-ton deli po teskon iszkanyi nika nej mogli gor zvediti, zató dá 7-8 lűjdi nemre vszidár v-114 vszejuzé nazoueti bíli. Krizsaszo zsándarško gorposzlaványe falungo esese zimonuz de czelji járás tsezo v-terpo.

— **Ete mejszecz** 2-ga dnéva veszér je v-Uriszki (v-Pánovezi) v-keresmi veliko bitje bilo, gde szo dimonszokoga Hiri Sindora noszmaruo zbilí, i med bitjom kak pravijo, szo ny-gre peneze tñdi vkraj vszli; zsándarje szo one kaktri Kúdosz József, Kúdosz Szervác, Cserni Matyása, Cserni Ádáma, Caiffér Pála, Groza Ádáma i Kírónya József z-Kükényesi (Kükési) vkűp zpolovili, i nye szo pred biróvio postavili.

— **Lukács Stevan** z-Krouga rodjeni, ki sze je od vnoeji létje máo v-Bécsi gordrszso, je notri dao szvojo prosnyo, naj sze od Vögzszkoga orszaga vezala odpszsi.

— **Na lvo Advenszko** nedelo toga leta bode pűczonszkoj czérkvi vögzska predga drűszna, stero szo z-etim tim gnajaron na zánnye dá.

— **Kóhid-bírószéki** (Gederocevo ino Szodszinecz) orszacszejki souli notri sztaláni mesztacsaron onai toua, steri notri miniszterszkoni rendeltívny szvojo deezo v-Radgonyo v-soulo oditi dájo sze tak vjidi ka konecz ne poznajo. Naj obszledinye szo od biróvije sztráni oni sztariske stero zmo vnasen novinaj pred nisterimi kédnáj zse gor opominolui, esese itak jszte 10-12, steri szo po ednim 2 ránkisa obstrófalí, ino prouti tomi szo kak csűjemo zdráven szvetlomi králi zse oberulni, de sze touzsjio, ka nyin szoboeska biróvija ne dopűszitj, ka bi szí nészki jezík vesijli. Pozvojte nevalnosztu lidje, ka szvetli krao opervin tou zselej od vász, ka bi sze szlatke vögzske domovine jezík navesili, ino po ten szamo drűgoga naroda — pa po ten nészkoza. Szponúnajte zse nazaj, dá szo szvetli krao komaj pred nisterimi kédnáj na Nyitri pred nyimi na szlovenszkon jeziki tomlenecnon komisiji esese povedali, ka domovina z-juson lejko pocskáka od szkasega sziná, ka naj opervin vögzszi zña.

— **Konyá 'zo molli meszto Bogá!** Tiszto zmlon, stero za Ameriko zovéno, pred tejni pou sztri szton lejta szmo nej poznaui, nej szmo znali, ka poprejk mourje nam glibi, esi rávnok nácsise fárbé lidje zse rderzavajo. Spanyolczokoga naroda szinonuje szo v-ton nájszreosnejsi bilij. Med tejni eden po iméni Cortez szoldák szo je z-veksen nájszrecon na pont szpravo ino je pror nájszo Mexiko, tiszti orszag, sterimi je neszreconon szjítkon preszteni Miksa csaszar búto. Té divji lidje Mexiki szo esese nigárd nej vidli szlovetka na konyi szedeti, ino dá je szoldacsukni konyon gobuzec od vűjzde kervávi bio, szo tou miszli, ka szo tej konyi esemeri bougi, steri eselovecsuk meszou vszjevo. Da szo zse spyanyje odlisi, eden kony je za nyimi odzaja osztao, steroza szo tej divji lidje meszto Bogá molli, ino postúviali, meszto osvza szo nyemi zlat dáli, szarmaska szvár je za nisterimi deú szkozozsov plácsala tou velko postúviane.

— **Két különlegességet** képeznek dr. Popp udvari fogorvos fog-tómje (Plomba) és növényaszappana. Mindkettő bármely gyógyszerárban kapható. A fogtómnek ára 1 frt és arra való, hogy mindenki maga tömészheltesse ki odvas fogait, a mi a használati utasítás szerint könnyű. A növényaszappan csak 30 kr. és mint kitűnő pipare- és gyógyszeraszappan ismeretes a bír minden kitérés és rendellenességre ellen.

— **Osztárk-Magyar-Monarchia** 1-45 fűzetű két példányban kéz alatt eladók. A bővebbet a kiadóhivatal.

